

3. Вознюк О. М. Булінг у школі: причини, наслідки, допомога. *ЖОППО*: веб-сайт. URL: <http://zippo.net.ua> (дата звернення 02.12.2021).

4. МОДУЛЬ 1. Булінг (цькування) як явище, його форми та учасники. *Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*: веб-сайт. URL: <https://nupr.edu.ua> (дата звернення 03.12.2021).

5. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: [http:// https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text](http://https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text).

Базюк В. С.,

здобувач ступеня вищої освіти
бакалавра навчально-наукового
інституту № 1 Національної
академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

доктор юридичних наук, професор

Тихонова О. В.

ЗАХОДИ ЗАПОБІГАННЯ НАСИЛЬСТВА В СІМ'Ї

Запобігання злочинності як важливий елемент інтегративної системи організованої протидії злочинності включає в себе безліч різноманітних запобіжних заходів, чітких визначень рівнів і напрямів запобіжної діяльності суб'єктів, їх компетенції, природи самих заходів тощо. Виникає необхідність їх класифікації, тобто розподілу явищ, заходів, понять за класами залежно від загальних ознак або класифікатора. Існують різні класифікації запобіжних заходів з урахуванням тих цілей, які перед ними ставляться. Заходи можна класифікувати за: а) рівнем; б) масштабом; в) змістом; г) суб'єктами; д) об'єктами; е) часом та інші. За рівнем розрізняються загально-соціальні, спеціально-кримінологічні та індивідуальні заходи запобігання злочинності; за масштабом – заходи, які здійснюються на певній території (держава, регіони) на окремому об'єкті (установа, підприємства, фірми); за належності до відповідної групи осіб (неповнолітні особи, звільнених з місць позбавлення волі); за змістом – заходи соціально-економічного, соціально-демографічного, технічного

екологічного, правового та іншого характеру; за суб'єктами – заходи, що здійснюються органами всіх гілок влади відповідно до їх компетенції, ресурсного забезпечення, специфіки діяльності, організаціями, трудовими об'єднаннями, установами, громадськістю, окремими посадовими особами і громадянами; за об'єктами – відповідно до видів злочинів, на протидію яким вони спрямовані; за часом – постійні, невідкладні, тимчасові та ін. [3, с. 17].

Запобігання злочинності на загально-соціальному рівні містить у собі діяльність держави, суспільства, їх інститутів, що спрямована не на боротьбу зі злочинністю, а на вирішення відповідних програм, завдань у сфері економіки, соціального життя, морально-духовній сфері і т.д. Здійснюється вона ж різними органами державної влади, суспільними формуваннями, для яких функція запобігання злочинності не є головною чи професійною.

Серед суб'єктів, функції та повноваження яких не мають цільового спрямування щодо запобігання злочинності та злочинним проявам, але їх діяльність принагідно впливає на відповідні запобіжні процеси виділяють:

- органи державного контролю;
- органи юстиції;
- органи державного та господарського управління;
- ЗМІ;
- заклади освіти;
- сім'я, громадські релігійні організації;
- установи культури та мистецтва;

Загально-соціальне запобігання домашньому насильству не без підстав вважається головним – підвищення освіти, культури, життєвого рівня населення обумовлюють гуманізацію людських відносин і пом'якшення звичаїв, зазначає А. Б. Блага. Науковець серед загально-соціальних напрямів запобігання домашньому насильству виділяє: сімейну, кримінально-правову та кримінологічну політику [2, с. 31].

Важливе місце у системі заходів запобігання належить кримінально-правовій та кримінологічній політиці у сфері запобігання насильства в сім'ї. Кримінально-правова політика є тою частиною політики протидії злочинності, яка виробляє основні завдання, принципи, напрями і цілі кримінально-правового впливу на злочинність, а також засоби їх досягнення,

і виражається в директивних документах, нормах кримінального права, актах тлумачення норм і практики їх застосування.

У ч. 1, 2 ст. 50 КК України покарання визначено заходом примусу, але воно не має на меті тільки кару, а й виправлення засуджених, а також запобігти вчиненню іншим правопорушенням.

На думку М. Й. Крижановського, завдання кримінального закону виправляти й перевиховувати громадян в душі... (ч. 2 ст. 65 КК) є аморальним. Адже давно уже доведено, що особа виховується у віці від 8 до 18 місяців. Після цього віку виховання можливе у певній мірі і лише при послиненому прагненні самої особи перевиховатись. Насильницьке, засобами кримінального покарання перевиховання неможливе [4, с. 69].

Та ми все ж впевнені, що передбаченні санкції за вчинення домашнього насильства є тим стримуючим (запобіжним) фактором, який запобігає вчиненню домашнього насильства. Але акцент слід робити на забезпеченні невідворотності покарання, адже саме безкарність культивує вчинення нових кримінальних правопорушень.

У 2020 році простежувалась тенденція безробіття. Встановлено, що 133 особи (89,3%), які вчинили домашнє насильство були працездатні, але не працювали і не навчались. Тому ми вважаємо, що покращення стану із працевлаштуванням населення є дієвим та потужним заходом запобігання домашньому насильству.

В цій сфері позитивним зрушенням є підписання 23 вересня 2020 року українського «Пакту заради молоді-2025», який покликаний побороти проблему безробіття. Цей пакт спрямований на продовження реалізації «Пакту заради молоді-2020», який був пілотним проектом подолання розриву між освітянською наповненістю програми та вимогами роботодавців. Якщо брати в розрахунок, то за ініціативою Пакту було працевлаштовано майже 45 тисяч – 25% від випуску», - такий коментар надав Сергій Шкарлет .

Підтримуємо думку О. А. Ляшенко, що одним із найважливіших напрямів діяльності політики уряду та держави повинно бути досягнення стійкої позитивної динаміки добробуту населення на основі збільшення платоспроможного попиту, зокрема підвищення заробітної плати працюючого населення. На сьогоднішній день найбільш ефективними напрямами підвищення рівня життя населення є: боротьба з бідністю шляхом

розширення зайнятості та зниження рівня безробіття; розвиток тимчасової зайнятості і громадських робіт, зростання рівня трудових доходів; збільшення пенсій тощо [5, с. 191].

Для вирішення цієї проблеми президент України Володимир Зеленський 30 вересня 2019 року підписав Указ «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» №722/2019. Серед Цілей старого розвитку України на період до 2030 року на запобігання та протидію домашнього насильства можуть позитивно вплинути наступні:

подолання бідності;

забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх;

забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок та дівчат [1].

На нашу думку досягнення вище зазначених цілей, беззаперечно, сприятимуть запобіганню та протидії домашньому насильству, а також надання допомоги постраждалим особам від нього.

На сьогоднішній день, необхідно і розглянути боротьбу з поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненою корона вірусом SARS-CoV-2 без запровадження так званого «lockdawn» режиму по всій території України. Адже масове зупинення роботи інфраструктури, яке розпочалось з березня 2020 року вже відіграло свою негативну роль на тенденції домашнього насильства не тільки України, а й багатьох країн світу.

Гостроактуальним також є і регулювання діяльності ЗМІ. Оскільки, від їх діяльності в певній мірі залежить безпека громадян. Поставимо собі запитання, як вплине на сім'ю пропаганда зниження сімейних цінностей, та розповсюдження насильства через екрани телевізорів, комп'ютерів? Авжеж, що ні!! Тому вважаємо, що держава все ж повинна здійснювати контроль за функціонуванням та діяльністю засобів масової інформації. Хоча в реаліях це суперечить ст.15 Конституції України та ст. 24 ЗУ «Про інформацію». Дані норми регулюють питання, що можуть накладати заборону чи перешкоджанню інформації.

Список використаних джерел

1. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ від 30 вересня 2019 р. ; 722/2019. веб-сайт URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text> (дата звернення (01.12.2021)).

2. Блага А. Б. Загальносоціальне запобігання насильству в сім'ї через призму кримінологічних уявлень Ч. Беккарія. Еволюція уявлень про злочини і покарання у суспільно-правовій думці (до 250-річчя праці Чезаре Беккарія «Про злочини та покарання») : Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (24 червня 2014 року, м. Харків). Х. : Золота миля, 2014. С. 31–37.

3. Голіна В. В. Запобігання злочинності (теорія і практика) : навч. посіб. Х. : Нац. юрид. акад. україни, 2010. 120 с.

4. Крижановський М. Й. Кримінальне право і законодавство України. Загальна частина : курс лекцій. Київ : Атіка, 2001. 432 с.

5. Ляшенко А. О. Рівень життя населення сільських територій. С. 187–191.

Березинець Є. Ю.,

здобувач ступеня вищої освіти
бакалавра навчально-наукового
інституту № 3 Національної академії
внутрішніх справ

Науковий керівник:

викладач кафедри юридичної
психології Національної академії
внутрішніх справ ***Христюк О. С.***

ВПЛИВ ГЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ НА ПРОЯВИ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА

Питання гендеру та насилля досить актуальне на сьогоднішній день не тільки в Україні, а у всіх країнах світу. Як зазначають дослідники, домашнє насильство – це проблема, що стосується не тільки однієї людини, пари, чи сім'ї. Його причини пов'язані з економічною ситуацією, суспільними нормами та ставленням до насильства. Від домашнього насильства можуть потерпати всі члени родини, проте найчастіше воно торкається слабких, нездатних до самозахисту та залежних членів сім'ї: дітей, людей похилого віку, осіб з обмеженими фізичними чи психічними можливостями, а також